

[Hassing-Jørgensen.]

Laansøger ikke kan faa noget Laan, hvilket altsaa vil sige, at det paagældende Byggetagende ikke kan blive til noget; men naar det kommer til Stykket, er det maaske ogsaa rigtigt, at man i en Tid, hvor den almindelige Produktion kræver Kapital i et saadant Omfang, afstaar fra at tage fat paa et saadant Boligbyggeri.

Det, der giver mig Anledning til at tage Ordet, er nogle Bemærkninger af det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen om det øjensynlige Misforhold mellem den for Tiden herskende Pengerigelighed og de Kurser, der noteres paa Obligationer paa Børsen. Det ærede Medlem er ganske berettiget til at studse over dette Misforhold, det drøftes ogsaa i vide Kredse, og det har ogsaa Krav paa stor Opmærksomhed.

Obligationskurserne er i Aaret 1940 steget fra 80—85 pCt. til 90—95 pCt., for saa vidt angaar de aabne Serier, og det er dem, som har Interesse for Laantagerne. Foruden disse 10 pCt. har man i 1940 indvundet yderligere 4—5 pCt., som Obligationerne var lavere i Begyndelsen af Aaret. Og denne Stigning er begrundet i, at der er frigjort mange Penge, som tidligere var bragt i Varelagre og Landbrugsbesætninger. Denne Pengerigelighed giver Anledning til megen Bekymring paa forskelligt Hold. Nationalbankdirektør Bramsnæs holdt for et Par Maaneder siden et Foredrag i Provinsbankforeningen, hvor han, idet han fremhævede, at Pengerigelighedens Aarsag var Realisationer af Formuegenstande, Realisationer af Varelagre og Landbrugsbesætninger, sagde, at nu maatte man advare Pengeinstitutterne mod at anbringe disse ledige Penge. De skulde efter hans Udtryk steriliseres. Det er et Udtryk, som i og for sig er noget gaadefuldt, men Nationalbankdirektørens Mening var tydeligt nok den, at disse Penge skulde man vogte sig for at udlaane, med andre Ord: at anbringe i produktive Virksomheder, thi der vilde komme det Tidspunkt, hvor Varelagrene paa ny skulde suppleres, og hvor Landbrugsbesætningerne paa ny skulde forøges.

Nationalbankens Bidrag til at imødegaa den Vanskelighed, som Pengerigeligheden fremkalder hos Pengeinstitutterne, bestaar i, at den overhovedet nægter at forrente de ledige Penge, som Pengeinstitutterne ind-

sætter paa Nationalbankens Foliokonto. Dermed har Nationalbanken sørget meget godt for sig selv; men man kan ikke nægte, at netop denne Politik i meget høj Grad forøger Vanskelighederne for Pengeinstitutterne.

Pengeinstitutterne har den Opgave at modtage og frugtbargøre Befolkningens ledige Penge. Ved at modtage Pengene fremmer de den samfundsmæssige Sparsommelighed, ved at udlaane dem fremmer de Produktionen. Hvis nu Bankerne tager Konsekvensen af den Politik, som Nationalbanken for sit Vedkommende har gennemført, og nedsætter deres Indlaansrente til f. Eks. 2—3 pCt., saa tror jeg ikke, man kan tvivle om, at det vil faa til Følge, at Indskyderne af disse Sparemidler eller ledige Penge i højere Grad vil tage Forvaltningen af deres Penge i deres egen Haand, og det vil medføre en Reduktion af hele den økonomiske Organisation, som man har i Landets Sparekasser og Banker.

De private, som ikke synes, at de kan være tjent med at anbringe deres Penge til en saa lav Rente, vil søge at faa et højere Udbytte af deres Penge ved privat Anbringelse. De kan laane dem ud privat, som man gjorde i gamle Dage, fra Mand til Mand, de kan købe Ejendom, de kan købe Fabrikker, de kan købe Aktier. Og den næste Følge deraf vil igen være, at Pengeinstitutterne faar endnu større Vanskeligheder med at dække deres Omkostninger, hvilket altsaa igen kan medføre Trang til at forøge Forskellen mellem Indlaans- og Udlaansrenten.

Det er noget af det, man ser nu; og lige saa abnormt, som det Forhold er, at man i en saadan Pengerigelighedens Periode som denne ved at købe Kreditforeningsobligationer kan opnaa en effektiv Rente af 5 pCt., lige saa abnormt er det, at Pengeinstitutterne, naar de endelig laaner noget ud, tager en Rente, som ligger i hvert Fald meget lidt under, hvad de har taget i de foregaaende pengeknappe Tider. Jeg tror ikke, at der, bortset fra de meget fine Vekseldiskonteringer, som kan foregaa i Nationalbanken og i andre Hovedbanker, i noget Tilfælde udlaanes under 5 pCt. for Tiden, men jeg mener ogsaa at vide, at der i mangfoldige Tilfælde beregnes baade 6 og 7 pCt. Det er yderst mærkværdigt, at det skal